

ЛП/рост² составил 21,5 [19,3; 23,0] мл/м², а дилатация камеры была выявлена у 38 пациентов (86,4%).

Обнаружена положительная корреляционная связь между ММЛЖ/рост^{2,7} и объемом ЛП/рост² ($r=0,31$, $p=0,04$), что подчеркивает диагностическую значимость использования индексации объема камеры к росту во второй степени в оценке дилатации ЛП при избыточной массе тела или ожирении.

Выводы. Дилатация ЛП при расчете объема ЛП/рост² диагностируется в 3,8 раза чаще, чем при расчете объема ЛП/ППТ.

ЛИТЕРАТУРА

1. Буквальная, Н. В. Артериальная гипертензия и фибрилляция предсердий: молекулярно-генетические аспекты патогенеза и комплексной терапии, фокус на ренин-ангиотензин-альдостероновую систему / Н. В. Буквальная, Л. В. Якубова, В. А. Снежицкий // Неотложная кардиология и кардиоваскулярные риски. – 2020. – Т. 4, № 2. – С. 986–993.
2. Cuspidi, C. Prevalence of echocardiographic left-atrial enlargement in hypertension: a systematic review of recent clinical studies / C. Cuspidi, M. Rescaldani, C. Sala // Am J Hypertens. – 2013. – Apr 26 (4). – P. 456–64.
3. 2018 ESC/ESH Guidelines for the management of arterial hypertension [2018 ESC/ESH Guidelines for the management of arterial hypertension / B. Williams [et al.] // Kardiol Pol. – 2019. – Vol. 77, № 2. – P. 71–159.

ДЫНАМІКА РЭПРАДУКТЫЎНЫХ ПАВОДЗІН БЕЛАРУСАЎ З КАНЦА ХІХ ДА ПАЧАТКУ ХХІ СТАГОДДЗЯ

Шымчук Е. І.

Гродзенскі дзяржаўны медыцынскі ўніверсітэт

Научный руководитель: канд. гіст. навук, ст. выкл. Чарнякевіч І. С.

Актуальность. Не сакрэт, што для сучаснага беларускага грамадства, як, зрэшты, і ўсіх еўрапейскіх, характэрна зніжэнне ўзроўню нараджальнасці, якое абумоўлена ў тым ліку і зменай рэпрадуктыўных паводзін насельніцтва краіны. Вывучэнне гэтай шматаспектнай і шматфактарнай з’явы дапаможа праліць святло на механізмы зрухаў у сферы рэпрадуктыўных паводзін розных пакаленняў беларусаў і прааналізаваць цэлы шэраг прычын, што выклікаюць сённяшнія дэмаграфічныя праблемы.

Цель. Прасачыць за змяненнем рэпрадуктыўных паводзін беларусаў з канца ХІХ да пачатку ХХІ ст.

Методы исследования. Аналіз літаратуры па тэме; абагульненне.

Результаты и их обсуждение. У ХІХ ст. існавала арыентацыя на шматдзетную сям’ю, абумоўленая ў значнай меры асаблівасцямі сацыяльна-эканамічнага развіцця беларускіх земляў, дзе пераважную большасць складалі

вясковыя жыхары, а таксама культурнымі традыцыямі беларусаў [1, с. 88]. З аднаго боку, традыцыя фармавала памкненне да нараджэння вялікай колькасці дзяцей шляхам ухвалення плоднасці, стаўлення да бяздзетных людзей як непаўнацэнных і г.д. З іншага боку, шматдзетнасці патрабавалі і спосабы гаспадарання сям’і: узнаўленне працоўнай сілы для сямейных гаспадарак ва ўмовах высокай дзіцячай смяротнасці. Аднак, са зменаў сацыяльна-культурных і эканамічных умоў змяніліся і прыярытэты ў сферы рэпрадуктыўных паводзін. Міграцыі насельніцтва (перш за ўсё ўрбанізацыя), эканамічныя і палітычныя змены прыводзяць да трансфармацыі сямейна-гаспадарчых адносін. Пспехі медыцыны прывялі да зніжэння дзіцячай смяротнасці, далейшыя змены ў гэтай сферы дазволілі рэгуляваць колькасць дзяцей у сям’і. Вялікую ролю пачынае адыгрываць атрыманне вышэйшай адукацыі.

З сярэдзіны XX ст. змены паміж пакаленнямі рэпрадуктыўных паводзін можна прасачыць на аснове сацыялагічных даследаванняў, што праводзіліся ў тым ліку і ў нашай краіне ў рамках міжнароднага праекта “Пакаленні і гендэр”. Згодна ім, старэйшыя даследуемыя пакаленні (1940-х гадоў нараджэння), пераходзячы да мадэлі адкладзенага, больш позняга нараджэння дзяцей, былі рэпрадуктыўна актыўныя ў канцы 1960-х – пачатку 1970-х гг. Гэта час рэзкага росту долі вышэйшай адукацыі, і ў большай ступені – жаночай адукацыі, а таксама чарговага вітка ўрбанізацыі, міграцыі ў вялікія гарады. Сярэднія пакаленні, у якіх распаўсюджаны больш традыцыйны тып рэпрадуктыўных паводзін, нараджалі дзяцей у 1980-я, у часы так званага «застою», у гэты час працэсы мабільнасці згасалі, вышэйшая адукацыя становілася больш звыклым працэсам. У 1990-я-2000-я зноў фіксуецца рост мабільнасці, узмацненне міграцыі ў буйныя гарады; цяпер у большай ступені адбываецца эканамічны крызіс, а таксама рост долі вышэйшай адукацыі. Відавочна, у гэты час жыццёвыя стратэгіі зноў мяняюцца, і нараджэнне дзяцей сыходзіць з прыярытэтаў, адкладаецца на больш позні перыяд, што і прыводзіць да распаўсюджвання сучаснай мадэлі рэпрадукцыі ў самых малодшых пакаленнях [2, с.14].

Не апошняю ролю на працягу ўсяго даследуемага перыяда адыгрывае паступовая індывідуалізацыя свядомасці людзей, якія ўжо ў першай палове XX стагоддзя ў расстаноўцы жыццёвых праярытэтаў усё часцей сыходзяць з асабістых патрэб, а не з патрабаванняў грамадства, што дае падставу некаторым аўтарам сцвярджаць аб “спецыфічным эгаізме моладзі, дзе жаданне «пажыць для сябе» пераўзыходзіць іншыя” [1, с. 98].

Выводы. Такім чынам, рэпрадуктыўныя паводзіны, з’яўляючыся адным з самых значных фактараў дынамікі ўзроўня нараджальнасці, у беларусаў з канца XIX да пачатку XXI стагоддзя змяняюцца адпаведна агульнаеўрапейскім тэндэнцыям з улікам рэгіянальных асблівасцей развіцця культурна-гаспадарчай сітуацыі і спрыяюць агульнаму зніжэнню нараджальнасці.

ЛИТЕРАТУРА

1. Ракава, Л.В. Эвалюцыя традыцый сямейнага выхавання беларусаў у XIX – XX стст. / Л.В.Ракава. – Мінск: Беларус.навука, 2009. – 311 с.
2. Беларусь: структура семьи, семейные отношения, репродуктивное поведение. Предварительные результаты социологического исследования, проведенного в мае – ноябре 2017 г. по методологии международной программы ЕЭК ООН «Поколения и гендер» [Электронный ресурс] // UNFPA Belarus. – Режим доступа: <https://belarus.unfpa.org>. – Дата доступа: 23.02.2023.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПРОГРАММНО-АППАРАТНОЙ ПЛАТФОРМЫ ARDUINO ПО ИЗУЧЕНИЮ ЦИФРОВОГО ДАТЧИКА ТЕМПЕРАТУРЫ

Щерба А. Г., Радомская О. И.

Гродненский государственный медицинский университет

Научный руководитель: ст. препод. Лукашик Е. Я.

Актуальность. Важным этапом практически любого современного натурного эксперимента является сбор данных с лабораторной установки с помощью микроконтроллерной платы и их сохранение в цифровом виде на компьютере для последующей обработки и анализа. Такой симбиоз позволяет проводить эксперименты на новом уровне с высокой точностью воспроизведения процессов. С помощью микроконтроллерных плат Arduino можно разрабатывать различные интерактивные устройства, измерительные приборы, обрабатывать данные датчиков и переключателей, управлять двигателями [1].

Цель. Разработка и создание устройства по измерению температуры для лабораторных установок.

Методы исследования. Для достижения поставленной цели необходимо следующее оборудование: цифровой инфракрасный датчик температуры DS18B20, макетная плата, микроконтроллерный модуль Arduino Nano, среда разработки и программирования Arduino IDE.

DS18B20 – это полноценный цифровой термометр, способный измерять температуру в диапазоне от -55°C до $+125^{\circ}\text{C}$ с программируемой точностью 9-12 бит. При изготовлении на производстве каждому датчику присваивается свой уникальной 64-битный адрес, а обмен информацией с ведущим устройством (микроконтроллером или платой Arduino) осуществляется по шине 1-wire. Такой подход позволяет подключать к одной линии целую группу датчиков вплоть до 2^{64} .